

PATVIRTINTA
Panevėžio „Šviesos“
ugdymo centro direktoriaus
2024 m. gruodžio 30 d.
įsakymu Nr. V–216

PANEVĖŽIO „ŠVIESOS“ UGDYMO CENTRO PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio „Šviesos“ ugdymo centro Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas Nepilnamečių saugumo Panevėžio miesto švietimo įstaigose rekomendacijomis, patvirtintomis Panevėžio miesto savivaldybės mero 2024 m. balandžio 25 d. potvarkiu Nr. M-266; Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2002 m. balandžio 2 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 437 (su vėlesniais pakeitimais); Mokyklos Vaiko gerovės komisijos funkcijų, sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu patvirtintu 2024 m. liepos 19 d. Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-818; Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-1462 (su vėlesniais pakeitimais) „Dėl teisės pažeidimų, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos“; 1996 m. kovo 14 d. Vaiko teisių pagrindų įstatymu Nr. I-1234 (su vėlesniais pakeitimais).

2. Šis Aprašas reglamentuoja bendruomenės narių veiklą kuriant saugią aplinką Centre, užkertant kelią psichoaktyvių medžiagų vartojimui, vykdant psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevenciją, identifikuojant problemas, parenkant tinkamas priemones joms spręsti.

3. Tvarka nustato mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, direktoriaus, direktoriaus pavaduotojų ir kitų Centro darbuotojų reagavimo į įtariamą ar pastebėtą mokinių psichoaktyvių medžiagų turėjimą ir (ar) vartojimą veiksmų seką, pranešimo apie psichoaktyvių medžiagų vartojimą procedūrą, registravimo tvarką, pagalbos priemones ir būdus, klasių vadovų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų funkcijas, ugdant mokinių socialines ir emocines kompetencijas.

4. Aprašo tikslas - sustiprinti Tabako kontrolės įstatymo, Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo laikymąsi ugdymo įstaigose, kad mokiniai, pedagogai ir kiti asmenys nevartotų ir neplatintų tabako, alkoholio, narkotinių bei psichotropinių medžiagų Centre.

5. Aprašo uždaviniai:

5.1. bendradarbiaujant su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitais socialiniais partneriais sukurti Centre saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką;

5.2. koordinuoti Centro bendruomenės narių veiksmus įtarus ar pastebėjus mokinių psichoaktyviųjų medžiagų turėjimą ir (ar) vartojimą;

5.3. nustatyti ir motyvuoti mokinius atsisakyti žalingų įpročių, laiku suteikti pagalbą mokiniui ir jo šeimai, išvengti neigiamų padarinių, susijusių su psichoaktyvių medžiagų neteisėtu vartojimu;

5.4. ugdyti mokinių socialines ir emocines kompetencijas formuojant pozityvias vertybes ir nuostatas.

6. Aprašas remiasi šiais principais:

6.1. Kontekstualumo – mokinių socialinis ir emocinis ugdymas (is) vyksta į veiklas įtraukiančiuose, mokinių iniciatyvoms atviruose sociokultūrinės aplinkos kontekstuose, siekiama mokinių ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo.

6.2. Įtraukties – sudaromos sąlygos kiekvienam mokiniui ugdytis, plėtoti savo asmenines, socialines, komunikavimo, pažinimo kompetencijas, gauti reikiamą pagalbą.

6.3. Integralumo – psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos priemonės įgyvendinamos pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalykų programas, numatytas Centro metiniame ugdymo plane.

7. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II. PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO PREVENCIJA

8. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija Centre – pozityvių santykių, saugios aplinkos kūrimas ir plėtojimas, sistemingas žinių teikimas, gyvenimo įgūdžių, neigiamų nuostatų minėtų medžiagų vartojimo atžvilgiu ugdymas, siekiant formuoti sveiką ir pozityvų elgesį nuolat besikeičiančioje visuomenėje, užkirsti kelią psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui.

9. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija – neatsiejama, integrali Centre įgyvendinamų Gyvenimo įgūdžių ugdymo programos dalis.

10. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Centro direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui kartu su Vaiko gerovės komisija, o jos vykdyje dalyvauja Centro pagalbos mokiniui specialistai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, bendrosios praktikos slaugytoja, klasių vadovai, mokytojai ir auklėtojai.

11. Centro administracija organizuoja pedagogams ir pagalbos mokiniui specialistams, kvalifikacijos kėlimą narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako vartojimo ir kitais prevencinio darbo klausimais.

12. Vaiko gerovės komisija informuoja Centro bendruomenę apie pagalbos mokiniui, mokytojui ir Centrai teikiančių institucijų: Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Panevėžio miesto ir rajono policijos komisariato, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus, Pedagoginės psichologinės tarnybos, Psichikos sveikatos centro, Priklausomybės ligų centro, Lietuvos AIDS centro bei kitų organizacijų, dirbančių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityse, adresus ir telefonus.

13. Siekdami ugdyti mokinių gyvenimo įgūdžius, atsparumą žalingiems įpročiams, dalykų mokytojai integruoja Narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako vartojimo prevencijos kursą apie narkotinių medžiagų, alkoholio bei tabako žalą žmogaus sveikatai bei visuomenei į dalykų ugdymo turinį.

14. Klasių vadovai, pasitelkdami Centro pagalbos mokiniui specialistus, visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos užsiėmimus klasių valandėlių, susitikimų su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) metu.

III. PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO INTERVENCIJA

15. Visais įtariamų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo Centre ar jos teritorijoje atvejais kiekvienas Centro administracijos atstovas, pedagogas, pagalbos mokiniui specialistas ir kitas darbuotojas veikia vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) ir reaguoja pagal šią veiksmų seką:

15.1. nedelsiant informuoja Centro socialinį pedagogą, jam nesant – direktorių, direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie bet kokius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo įtarimą keliančius veiksmus;

15.2. socialinis pedagogas, jam nesant – klasės vadovas, gavęs informaciją apie galimai psichoaktyvias medžiagas vartojusį mokinį:

15.2.1. nedelsdamas informuoja Centro direktorių, jam nesant – direktoriaus pavaduotoją ugdymui;

15.2.2. mokinio atstovus pagal įstatymą apie įtarimą, kad mokinys vartoja psichoaktyvias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir rekomenduoja atlikti medicininę apžiūrą;

15.2.3. informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą apie įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas ir pagalbą;

15.2.4. primena mokiniui Centro mokinio elgesio taisyklės ir elgesio taisyklės dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo;

15.2.5. nukreipia mokinį ir/ar jo atstovus pagal įstatymą Centro pagalbos mokiniui specialistų konsultacijai;

15.2.6. įvykio aplinkybes fiksuoja raštu, užpildydamas pranešimo formą (1 priedas) ir per 2 darbo dienas perduoda ją Vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

16. Kiekvienas Centro administracijos atstovas, pedagogas, pagalbos mokiniui specialistas ir kitas darbuotojas pastebėjęs, kad Centro mokinys yra galimai apsinuodijęs psichoaktyviosiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus, veikia vadovaudamiesi Lietuvos respublikos vyriausybės 2022 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) ir reaguoja pagal šią veiksmų seką:

16.1. įvertinęs poreikį teikia mokiniui pirmąją pagalbą;

16.2. palydi mokinį pas Centro bendrosios praktikos slaugytoją, kuris:

16.2.1. teikia pirmąją pagalbą ar iškviečia greitąją medicinos pagalbą,

16.2.2. nedelsdamas informuoja Centro direktorių, socialinį pedagogą, mokinio klasės vadovą ir mokinio atstovus pagal įstatymą apie suteiktą pagalbą ir (ar) iškviestą greitąją medicinos pagalbą.

17. Socialinis pedagogas raštu fiksuoja įvykio aplinkybes užpildydamas pranešimo formą (1 priedas) ir per 2 darbo dienas perduoda ją Vaiko gerovės komisijos pirmininkui.

18. Vaiko gerovės komisijos pirmininkas ar jo paskirtas komisijos narys socialinio pedagogo pateiktus pranešimus registruoja psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo fiksavimo registre (priedas Nr. 2).

19. Vaiko gerovės komisija, gavusi socialinio pedagogo užpildytą pranešimą apie užfiksuotą galimą psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, per 7 darbo dienas renkasi į komisijos posėdį, kuriame numato pagalbos mokiniui ir jo šeimai planą situacijai spręsti.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Su Panevėžio „Šviesos“ ugdymo centro psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašu pasirašytinai supažindinami visi Centro bendruomenės nariai.

21. Panevėžio „Šviesos“ ugdymo centro psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas skelbiamas viešai Centro interneto svetainėje.

Panevėžio „Šviesos“ ugdymo centro
psichoaktyvių medžiagų vartojimo
prevencijos ir intervencijos
vykdymo tvarkos aprašo
1 priedas

.....
(vardas, pavardė)

Panevėžio „Šviesos“ ugdymo centro
Direktoriui

PRANEŠIMAS
Apie mokinį, galimai, vartojusį psichoaktyvias medžiagas

.....
(data)

Vadovaudamasi(-s) Panevėžio „Šviesos“ ugdymo centro Psichoaktyvių medžiagų
vartojimo prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo 15.3.5./17 punktu (*pabraukti reikalingą*),

pranešu, kad (nurodykite datą)

..... klasės mokinys(-ė).

galimai vartojo

(mokinio vardas, pavardė)
psichoaktyvias medžiagas.

Trumpai aprašykite aplinkybes

(kas pranešė, kokia pagalba teikta, kada ir kas iš mokinio teisėtų atstovų informuotas apie įvykį, kitos
svarbios detalės)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)

Panevėžio „Šviesos“ ugdymo centro
psichoaktyvių medžiagų vartojimo
prevencijos ir intervencijos
vykdymo tvarkos aprašo
2 priedas

**PANEVĖŽIO „ŠVIESOS“ UGDYMO CENTRO
PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO FIKSAVIMO REGISTRAS**

m. m.

Eil. Nr.	Data	Mokinio vardas, pavardė	Klasė	Pranešimą pateikusio asmens vardas, pavardė